

Мала приватизація – можливості чи виклики для підприємців України?

 ucci.org.ua/press-center/expert-opinion/olga-drachevska-nemaie-fakhovo-pidkriplenikh-naukovikh-visnovkiv-shchodo-shkodi-vid-vikoristannia-palмовoyi-oliyi-v-produktakh-kharchuvannia

Мала приватизація – можливості чи виклики для підприємців України?

27.06.2018

5 червня набули чинності затверджені Кабінетом Міністрів правила прозорого продажу невеликих державних підприємств і компаній із значною часткою державного капіталу. Таким чином, повністю сформовано нормативну базу, необхідну для старту в Україні програми малої приватизації.

Основною метою нововведень є спрощення процесу приватизації за рахунок чіткої класифікації об'єктів приватизації – поділу на об'єкти малої і великої приватизації. Також передбачено перелік об'єктів, які можуть виставлятися на продаж, скорочено терміни виставлення на продаж, існує можливість оформлення банківської гарантії, уніфіковано способи продажу держмайна. Встановлено, що при проведенні великої приватизації залучатимуться міжнародні радники, а мала приватизація проходитиме на електронних торгах. До групи малої приватизації потрапляють об'єкти нерухомості та невеликі підприємства; до груп великої приватизації – об'єкти, активи яких перевищують 250 млн гривень. Також скорочуються терміни підготовки до продажу об'єктів – із 9–12 до 4–5 місяців. Збільшується термін подання заявок потенційних покупців із 20–45 до 20–180 днів.

Згідно з Законом України «Про приватизацію державного і комунального майна», який набрав чинності в березні, мала приватизація відбуватиметься через електронну систему «ProZorro.Продажі». Йдеться про продаж об'єктів державної або комунальної власності (єдині майнові комплекси держпідприємств і пакети акцій суб'єктів господарювання, понад 50 % статутного капіталу яких належать державі).

Так, Фонд державного майна України (ФДМУ) затвердив список майже 660 об'єктів малої приватизації, які підлягають продажу у 2018 році.

Серед іншого, уряд затвердив Порядок проведення аукціонів із продажу об'єктів малої приватизації (постанова від 10 травня 2018 р. № 432). Документ містить детальний опис процедур, починаючи від заведення об'єктів (лотів) до системи «ProZorro.Продажі», проведення електронних аукціонів і закінчуючи визначенням переможця, розміру та порядку плати за участь тощо. Крім того, затверджено Порядок відбору й авторизації електронних майданчиків для проведення електронних аукціонів малої приватизації (постанова від 10 травня 2018 р. № 433).

Очевидним плюсом цієї приватизації є те, що до конкурсу будуть допущені всі охочі, крім громадян Росії. Жодних спеціальних умов не прописували.

Якщо людина планує придбати один об'єкт або декілька, необхідно зареєструватися на одному з акредитованих електронних майданчиків, який підключений до системи «ProZorro.Продажі», сплатити гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової вартості та спробувати виграти аукціон.

Аукціон може мати три етапи. Перший – на підвищення. Якщо лот не продано, оголошується другий аукціон, на якому початкова вартість лоту буде на 50% меншою.

Якщо і в такому разі об'єкт не буде проданий, оголосять третій аукціон на пониження. За початкову вартість візьмуть 50%, і потім учасники зможуть робити 99 кроків на пониження по 1% аж до 0,5% вартості.

На кожному аукціоні потенційний покупець зможе зробити три кроки. Це стосується всіх аукціонів.

У Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України вважають такий аукціон виправданим, особливо у ситуації, коли важко визначити вартість активів.

Проте, виникають питання, які й досі не узгоджені, як на рівні здійснення правочину на самій платформі, так і на законодавчому. Насамперед, відсутній порядок визначення додаткових умов продажу. А понад 60% підприємств малої приватизації будуть виставлятися на продаж саме з умовами, тобто це унеможливує виставлення їх на продаж.

Невирішеним залишається також питання продажу через електронну торгову систему пакетів акцій у статутних капіталах державних компаній, оскільки програмне забезпечення ДП «ProZorro.Продажі» не передбачає форму введення інформації про пакети акцій.

Також, є деякі аспекти, які суперечать один одному на законодавчому рівні.

По-перше, продаж корпоративних прав держави на майданчиках типу «ProZorro» за законом не можливий. Так, за Законом корпоративні права держави щодо об'єктів малої приватизації будуть продаватися за номінальною вартістю акцій. Але зараз цей вид діяльності є ліцензованим. І майданчики «ProZorro» поки що не мають відповідних повноважень від НКПЦРФ, яка є регулятором ринку цінних паперів в Україні. На

сьогоднішній день з цим працюють біржі. Тому є нестиківка в законодавстві. По-друге, існують протиріччя між законами «Про приватизацію» та «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», в якому статтю 22 передбачено переважне право купівлі акцій учасниками таких товариств. Іншими словами, перш ніж продати їх частку, ми повинні запропонувати викупити її учасникам товариства. А щоб запропонувати учасникам товариства, потрібно знати, що пропонувати. Необхідна оцінка. А ось у Законі функція оцінки щодо малої приватизації зведена до нуля. Вона там відсутня. Тому в Законі «Про приватизацію» ніде взагалі не йдеться про переважне право. На мою думку, це також є нестиківкою. І по-третє, є нестиківка щодо продажу єдиних майнових комплексів і продажу окремого майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств при їх формуванні. Згідно зі статтю 22 Закону «Про приватизацію» вартість об'єктів малої приватизації визначається за балансовою вартістю (вартістю активів). Але всі ми прекрасно розуміємо, що балансова вартість і вартість активів – це абсолютно різні поняття.

Також уже доводилось чути, що реальну вартість більшості об'єктів можуть знати лише представники місцевої влади та пов'язані з ними бізнесмени, оскільки більшість підприємств маловідомі і не мають якісної звітності, яка могла б дати уявлення про їх потенційні можливості. Та, як відомо, у регіонах всі привабливі об'єкти малої приватизації давно мають своїх потенційних покупців.

Але статистика безапеляційна. Так, відповідно до звіту «Сфери публічних закупівель за III квартал 2017 року», опублікованого Мінекономрозвитку, в абсолютному відношенні в III кварталі 2017 року економія з використанням системи ProZorro становила близько 7,5 млрд грн. А за першу половину 2018 року, як звітує радник голови Дніпровської ОДА Юрій Голик, у Дніпропетровській області вже вдалося заощадити майже 116 млн грн.

Отже, слід розуміти, що зараз дана система є безальтернативною. І незважаючи на всі ризики, система малої приватизації має бути. Її ефективність полягає не лише у поповненні бюджету у вигляді податків, а й у створенні нових робочих місць.

І врешті-решт, щодо тезису «безальтернативних покупців». Хочу все ж таки звернути увагу, що будь-яка особа зможе побачити, що продається та виставляється на торги, а тому, на моє глибоке переконання, відкритий ринок і доступ будь-кого до торгів все ж таки розставляють все на свої місця.

| Теги: [експертна думка](#)

СПОДОБАЛОСЬ? ПОДІЛИСЯ З ДРУЗЬМИ:

Анонси

Останні новини
